

Dokumentets syfte

Dokumentet är upprättat i syfte att för Nacka tillsammans med bakgrundrapport motsvara VA-plan enligt länsstyrelsen anvisningar för planering av VA-verksamhet i kommuner. Strategin är en långsiktig handlingsplan för vatten och avlopp i hela kommunen och skapar förutsättningar för att kommunens vattenförekomster ska nå miljö kvalitets-normerna enligt vattendirektivet.

Dokumentet gäller för

Samtliga aktiviteter under kommunens inverkan som berör god vattenstatus och god hälsa relaterad till vatten och avloppsfrågor.

Inledning

Syftet med en strategi för vatten och avloppsfrågor är att kommunen ska ha en genomarbetad och långsiktig handlingsplan för VA i hela kommunen, både inom och utom s k verksamhetsområde enligt vattentjänstlagen. Målet är att tillhandahålla ett underlag för beslutsfattande som främjar en långsiktig och säker leverans av vatten- och avloppstjänster, en förbättrad vattenmiljön i och runt Nacka och goda förutsättningar för människors hälsa och miljö. Beslut om nödvändiga kommunala investeringar fattas i den ordinarie mål- och budgetprocessen då också VA-taxan regelmässigt fastställs.

Nacka kommun ingår i norra Östersjöns vattendistrikt. Enligt Vattendirektivet ska alla vattenförekomster ha god ekologisk och kemisk vattenstatus senast år 2021 och övriga vatten får inte försämrats. Nackas lokala miljömål omfattar målet levande sjöar, vattendrag och hav i balans. VA-strategin ger underlag för beslut som medför positiva konsekvenser för vattenmiljöer, främst genom att arbetet med att ansluta områden som tidigare haft enskilda avlopp till det kommunala ledningsnätet fortsätter och genom att krav ställs på hantering av dagvatten.

Regelverk

Kommunen bestämmer enligt vattentjänstlagen när behov av en allmän anläggning föreligger och ansvarar för att upprätta verksamhetsområde för berörd vattentjänst (dricksvatten, spillvatten och dagvatten). Verksamhetsområdet är det geografiska område inom vilket en eller flera vattentjänster ska ordnas genom en allmän VA-anläggning. Beslut om verksamhetsområde innebär att lagens offentlighetsregler blir gällande för huvudman och fastighetsägare inom området, d.v.s. att vattentjänstlagen är tillämplig och avgifter kan tas ut.

Enligt vattentjänstlagen ska avgifternas belopp och hur avgifterna beräknas framgå av taxan. Nödvändiga kostnader ska fördelas skäligt och rättvist mellan de avgiftsskyldiga enligt självkostnadsprincipen och nyttoprincipen. Inom verksamhetsområde kan man inte avtala om något som VA-taxan redan reglerar. Principerna och nivåerna i VA-taxan ska löpande ses över på årsbasis.

Diarienummer	Fastställt/senast uppdaterad	Beslutsinstans	Ansvarigt politiskt organ	Ansvarig processägare
KFKS 2014/847-290	2014-10-14	Kommunstyrelsen	Kommunstyrelsen	fastighetsdirektör

VA-strategin följer intentionerna i översiktsplanen och antas inte medföra någon betydande miljöpåverkan utöver den som beskrivits i miljö- och hälsokonsekvensbeskrivningen som gjorts med anledning av ny översiktsplan för Nacka kommun 2012.

Dokumentation

Den tekniska förvaltningen av ledningssystemet ska dokumenteras. Faktauppgifter, driftstörningar, planering, prioritering och statusvärdering avseende ledningsnät registreras och analyseras i ett informationssystem med kartan som bas. För VA-anläggningarna, såsom avloppspumpstationer, vattenreservoarer m.m. ska det finnas ett styr- och övervakningssystem där anläggnings- och driftdata lagras och hanteras. Kundklagomål, felanmälningar och driftshändelser i övrigt ska dokumenteras i informationssystemet. Regelbundna TV-inspektioner av spillvattennätet kompletterar underlaget för att upprätta reinvesteringsplaner i samverkan mellan planerings- och driftpersonal.

Hydrauliska modeller för att beräkna ledningarnas kapacitet ska finnas för ledningsnäten i sin helhet som grund för utbyggnad av kapacitet i systemet i ett växande Nacka.

Förnyelsebehovet på lång sikt kan beskrivas med hjälp av ledningsnätets ålder och förväntade livslängd. Ålder är dock inte ett kriterium för att byta ut en enskild ledning utan ledningens kondition och funktion avgör. En förnyelsetakt som överensstämmer med den faktiska livslängden på ledningar bör eftersträvas. En förväntad medellivslängd på i genomsnitt 80 år används ofta som beräkningsantagande inom branschen men med stora lokala variationer.

En långtidsplanering på minst 10 år ska finnas och baseras på beräknat behov av förnyelse och kapacitetsökning. Nyckeltalsanalys och benchmarking ger underlag för jämförelser både över tid och med andra VA-huvudmän.

Vattenleverans

Vattenkvaliteten ska följas upp med hjälp av regelbunden analys av vattenprover enligt godkänt kontrollprogram enligt livsmedelslagen. Inga vattenprover ska vara otjänliga och trender för vattenprover med anmärkning ska följas upp.

Alla vattenläckor ska dokumenteras och trenden avseende antalet vattenläckor ska följas upp. Vid akut vattenläcka på det allmänna vattenledningsnätet ska brukare inte vara utan vatten längre än 8 timmar.

Utläcke av vatten beräknat som inköpt dricksvatten minskat med försäld mängd och övrig faktisk mätt förbrukning ska följas upp och visa en sjunkande trend. Alla uttag från vattennätet ska mätas.

Vattentryck ska uppnå standard enligt branschorganisationen Svenskt Vatten.

Vatten för brandvatten kan i regel hämtas från det allmänna VA-nätet. Den extra insats som krävs för anpassning av den allmänna anläggningen för brandsläckning ingår inte i VA-huvudmannens ansvar och ska inte ingå i den taxefinansierade VA-verksamheten.

Skalskydd och andra säkerhetsanordningar mot sabotage och skadegörelse ska regelbundet ses över, risker och hotbilder analyseras samt åtgärder som krävs för att förebygga skadeverkningar ska genomföras. Tunnlar ska besiktigas minst vart 10:e år ur både berg- och VA-teknisk synpunkt.

Spillvattenhantering

Utsläpp av avloppsvatten är miljöfarlig verksamhet. Krav på egenkontroll enligt förordningen (1998:901) om verksamhetsutövers egenkontroll avser verksamheter som omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt. I dagsläget är avloppsledningsnät klassificerat som verksamhet utan särskilt krav på anmälan eller tillståndsprövning. Egenkontrollprogram ska dock tillämpas i Nacka som om verksamheten var anmälningspliktig. VA-huvudmannen ska årligen sätta måttal för volym utsläpp.

I det spillvattenförande systemet ingår tunnlar, självfallsledningar, tryckavloppsledningar och pumpstationer. Effekter av allvarliga störningar såsom rörbrott och pumphaverier ska minimeras. Alla pumpstationer ska ha minst dubbla pumpar och möjlighet till stationär eller mobil reservkraftförsörjning.

Källaröversvämningar kan inträffa på grund av stopp i ledningsnätet eller på grund av överbelastning av ledningssystemet. En enskild fastighet ska inte drabbas av källaröversvämning på grund av dämning i ledningsnät oftare än en gång på tio år.

Avloppsstopp förebyggs genom åtgärder såsom rotskärning och spolning av ledningsnätet. Stopp som leder till översvämning liksom sträckor med återkommande avloppsstopp analyseras och orsaken åtgärdas. Samma brukare ska inte drabbas av avloppsstopp oftare än en gång på två år. Åtgärd ska, på ordinarie arbetstid, påbörjas inom 3 timmar från anmälan av avloppsstopp.

Bräddning och nödavledning innebär utsläpp av orenat avloppsvatten till recipient. Vid planerade arbeten ska åtgärder genomföras så att avledningen kan göras utan uppenbar risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön. VA-ledningsnäten ska dimensioneras så att bräddningar och nödutsläpp från ledningsnät och pumpstationer minimeras. Om bräddning inträffar ska uppskattning av bräddmängd göras samt eventuell påverkan i recipient bedömas för att sätta in åtgärder för att minimera skadan.

Tillskottsvatten kan uttryckas som utspädningsgrad och är den totala avloppsvattenmängden till avloppsreningsverken dividerat med dricksvattenmängden, dvs. dricksvattenförbrukningen. Utspädningsgraden ska minska.

Avloppsvattenledningars status kan undersökas med invändig TV-inspektion. Inspektionerna syftar till att undersöka ledningsnätets kondition och prioritera insatser i ledningsnätet. Allvarliga problem som upptäcks vid TV-inspektion ska åtgärdas omgående. Ledningar med

problem av lägre grad läggs på åtgärdslista och prioriteras sinsemellan. Vid renovering av både avlopps- och vattenledning åtgärdas även allmän del av servis.

Pumpstationer åtgärdas enligt framtagna plan. I samband med åtgärd ska möjlighet att installera anordning för att mäta bräddad mängd vid eventuell händelse utredas.

Ledningsnät och pumpstationer ska underhållas så att bräddningar och läckage som riskerar att påverka vattenkvaliteten i recipienterna negativt inte uppstår.

Tillsyn

Kommunen utövar tillsyn över VA-frågor, inklusive VA-huvudmannens verksamhet, enligt miljöbalken. Utsläpp av avloppsvatten är miljöfarlig verksamhet och är förbjudet om det inte har genomgått mer rening än genom slamavskiljning om det inte är uppenbart att det kan ske utan olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Samtliga verksamhetsutövare i kommunen ska ha program för egenkontroll. Egenkontrollen är verksamhetsutövarens eget system för planering och kontroll av verksamheten i syfte att förebygga, motverka och åtgärda eventuell negativ påverkan på människors hälsa eller miljön.

Kommunen ska medverka till att anslutning sker till allmänt VA-system när anslutningspunkt anvisats.